

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Γραφείου Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Πρεσβείας Μόσχας

7 - 19 Νοεμβρίου 2017

Επιμέλεια: Αθανάσιος Καραπέτσας, Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Χριστίνα Στεφανίδου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Αδαμάντιος Καρυτιανός, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

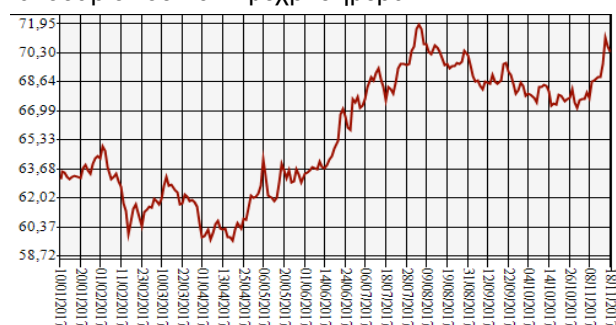
4 Leontievsky Pereulok, 125009, Μόσχα, Ρωσική Ομοσπονδία
Τηλ.: +7 495 539 2970, Fax: +7 495 539 2974, E-mail: ecocom-moscow@mfa.gr

Βασικά οικονομικά μεγέθη

Τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία € / ₺

1 Ευρώ = 70 Ρούβλια (20.11.2017)

Εξέλιξη της ισοτιμίας Ευρώ/Ρουβλίου από τον Ιανουάριο του 2017 μέχρι σήμερα:

ΑΕΠ

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας, Rosstat, το ρωσικό ΑΕΠ μεγεθύνθηκε κατά 1,8% στο γ΄ τρίμηνο τ.έ., σε σύγκριση με το γ΄ τρίμηνο του 2016. Ο ρυθμός ήταν βραδύτερος σε σχέση με εκείνον του β΄ τριμήνου τ.έ. (2,5%). Μετά από την ανακοίνωση των στοιχείων, η Capital Economics αναθεώρησε προς τα κάτω την πρόβλεψή της για τη μεγέθυνση στο σύνολο του 2017, θεωρώντας πλέον πιθανότερη επίδοση της τάξης του 1,8% αντί για 2,3% που προέβλεπε νωρίτερα. Η ρωσική οικονομία συνεχίζει να ανακάμπτει από την κρίση που προκλήθηκε από τη μείωση της τιμής του πετρελαίου και τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν από τη Δύση στο πλαίσιο της αντιπαράθεσης με επίκεντρο την Ουκρανία. Μετά από δύο έτη ύφεσης, το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης αναμένει για φέτος μεγέθυνση 2,2%, ενώ ο Πρωθυπουργός D. Medvedev δήλωσε πρόσφατα ότι θα ξεπεραστεί το 2%. Μέχρι στιγμής, ακριβέστερες από τις προβλέψεις κυβερνητικών αξιωματούχων αποδεικνύονται οι εκτιμήσεις των αναλυτών της Κεντρικής Τραπέζης της Ρωσίας (1,8%) και διαφόρων αναλυτών για λογαριασμό του Reuters (1,9%). Σημειώνεται ότι, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος του 2% στα τέλη του έτους, το ΑΕΠ θα

πρέπει να μεγεθυνθεί κατά 3% στο δ΄ τρίμηνο του 2017, κάτι που θεωρείται απίθανο. [Reuters, Vedomosti, TASS]

Προβλέψεις EBRD

Η EBRD δημοσιοποίησε τις προβλέψεις της όσον αφορά την εξέλιξη του ΑΕΠ 37 χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται. Ως προς τη Ρωσία, η EBRD εκτιμά ότι η χώρα έχει βγει από την ύφεση της τελευταίας διετίας, κατά την οποία το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 3%. Το ρωσικό ΑΕΠ αναμένεται να μεγεθυνθεί κατά 1,8% φέτος και κατά 1,7% το 2018.

Πληθωρισμός – επιτόκια

Η Rosstat ανακοίνωσε (7/11) ότι ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή έπεσε στο ιστορικά χαμηλό 2,7% τον Οκτώβριο τ.έ., από 3% τον προηγούμενο μήνα. Η τιμή αυτή είναι χαμηλότερη από εκείνη που έχει θέσει ως στόχο η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας (ΚΤΡ) για το 2017 (4%) και κατά πολύ χαμηλότερη από το διψήφιο ποσοστό πληθωρισμού που είχε καταγραφεί προ διετίας. Παρά το γεγονός ότι πρόκειται για το χαμηλότερο ποσοστό της μετασοβιετικής περιόδου, η κοινή γνώμη είναι πεπεισμένη ότι πρόκειται για παροδική μείωση. Στις 27/10, η ΚΤΡ μείωσε το βασικό επιτόκιο δανεισμού στο 8,25%, δηλαδή κατά 25 μονάδες βάσης, εκτιμώντας ότι έτσι δεν τίθεται εν αμφισβόλω η επίτευξη των στόχων της για τον πληθωρισμό. Η ΚΤΡ αναμένει πλέον πληθωρισμό της τάξης του 3,5%-3,8% στα τέλη του 2017, ενώ το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, που τάσσεται υπέρ της περαιτέρω μείωσης των επιτοκίων, έτσι ώστε να υποστηριχθούν οι προβλέψεις του για μεγέθυνση του ΑΕΠ κατά 2,1% φέτος, θεωρεί ότι ο πληθωρισμός του 2017 θα «κλείσει» γύρω στο 2,7%-3,2%. [BNE Intellinews]

Εξωτερικός Τομέας

Τουρισμός

Σύμφωνα με στοιχεία της ρωσικής στατιστικής υπηρεσίας Rosstat, ο αριθμός των Ρώσων που

περνούν τις διακοπές τους στο εξωτερικό αυξήθηκε κατά 30% στο διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2017 (σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2016), φτάνοντας τα 17,1 εκατομμύρια. Ο μεγαλύτερος αριθμός των τελευταίων ετών καταγράφηκε το 2014, όταν ταξίδεψαν στο εξωτερικό 42,9 εκ. Ρώσοι. Ακολούθησαν η υποτίμηση του Ρουβλίου, γεωπολιτικές αναταραχές και ο αποκλεισμός βασικών – μέχρι τότε – προορισμών όπως η Τουρκία και η Αίγυπτος, για λόγους ασφαλείας. Ο εξερχόμενος ρωσικός τουρισμός μειώθηκε κατά 19% το 2015 και κατά 9% το 2016. Σύμφωνα με το ειδησεογραφικό πρακτορείο Interfax, η Τουρκία επέστρεψε φέτος στη θέση του δημοφιλέστερου τουριστικού προορισμού. Την επισκέφτηκαν 4,1 εκ. Ρώσοι τουρίστες στο διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2017, δηλαδή το 25% της συνολικής εξερχόμενης τουριστικής κίνησης, ενώ οι μεγαλύτεροι tour operators θεωρούν ότι στην Τουρκία αντιστοιχούσαν τα δύο τρίτα του συνόλου των πωλήσεών τους το 2017. Πέραν της Τουρκίας, δημοφιλείς προορισμοί των Ρώσων τουριστών παραμένουν η Ελλάδα, η Κύπρος, η Βουλγαρία, η Ισπανία, το Μαυροβούνιο και η Κροατία. Ο εσωτερικός τουρισμός κινείται επίσης ανοδικά και είναι αυξημένος κατά 10% φέτος. Ο αριθμός των εσωτερικών τουριστών είναι της τάξης των 50 εκατομμυρίων. Υπολογίζεται ότι δύο στους τρεις Ρώσους δεν κατέχουν διαβατήριο που να τους επιτρέπει να ταξιδέψουν εκτός συνόρων, γεγονός που αναγκάζει πολλούς από αυτούς να επιλέξουν τη Ρωσία για τις διακοπές τους. Ο παράγοντας του κόστους των διακοπών είναι πιθανό να επηρεαστεί από την πτώχευση της αεροπορικής εταιρείας VIM Avia, η οποία κατείχε μερίδιο 15% της αγοράς πτήσεων charter, με τις οποίες μετακινήθηκαν 1,8 εκ. επιβάτες κατά το α' οκτάμηνο τ.έ. (+31%). Η αποχώρηση ενός μεγάλου παίκτη, όπως η VIM Avia, από την αγορά είναι πιθανό να οδηγήσει σε αύξηση των τιμών τόσο των πτήσεων charter όσο και των τακτικών πτήσεων. [BNE Intellinews, Rosstat, Vedomosti, Interfax]

Παράκαμψη κυρώσεων Κριμαίας

Στο πλαίσιο συνέντευξής του, ο κ. Sergei Aksenov, «Πρωθυπουργός της Δημοκρατίας της Κριμαίας» (η οποία δεν αναγνωρίζεται ως μέρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας από τη συντριπτική πλειοψηφία των κρατών-μελών του ΟΗΕ), αναφέρθηκε σε «μυστικούς μηχανισμούς παράκαμψης των (διεθνών) κυρώσεων» που έχουν επιβληθεί στην περιοχή και σε δυνατότητες διευκόλυνσης ξένων επενδυτών που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν σε αυτή. Κατά τον κ. Aksenov, οι περισσότεροι ενδιαφερόμενοι επενδυτές ιδρύουν εταιρείες στην «ηπειρωτική Ρωσία», μέσω Ρώσων πολιτών, και στη συνέχεια μεταφέρονται στην Κριμαία, κατάσταση που διευκολύνει και τις «κριμαϊκές αρχές», μέχρι να βρεθεί τρόπος τερματισμού του αποκλεισμού της περιοχής. [RIA]

«Μείζων Ευρασιατική Εταιρική Σχέση»

Σε άρθρο του που δημοσιεύτηκε στον Τύπο πριν από τη Σύνοδο Κορυφής της Οικονομικής Συνεργασίας Ασίας-Ειρηνικού (APEC) στις 10-11 Νοεμβρίου στο Βιετνάμ, ο Πρόεδρος της Ρωσίας, Β. Πούτιν, τονίζει ότι το εγχείρημα της «Μείζονος Ευρασιατικής Εταιρικής Σχέσης» (Greater Eurasian Partnership) είναι ανοικτό σε νέες συμμετοχές. Ο Ρώσος Πρόεδρος εξηγεί ότι η πρόταση της «Μείζονος Ευρασιατικής Εταιρικής Σχέσης» βασίζεται στην Ευρασιατική Οικονομική Ένωση και στην κινεζική πρωτοβουλία «Belt and Road». Στο ίδιο άρθρο, ο κ. Πούτιν υπογραμμίζει τη σημασία της ανάπτυξης των υποδομών των τομέων μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας και αναφέρεται στο ενδιαφέρον της κυβέρνησής του για τον εκσυγχρονισμό λιμένων και αεροδρομίων της ρωσικής Άπω Ανατολής, με στόχο την αποτελεσματικότερη σύνδεση των οικονομιών της περιοχής. Χαρακτηρίζει, μάλιστα, την ανάπτυξη της Άπω Ανατολής «εθνική προτεραιότητα για τον 21^ο αιώνα», διευκρινίζοντας ότι ο σχετικός σχεδιασμός περιλαμβάνει την αξιοποίηση των διαθέσιμων φυσικών πόρων, την υποστήριξη των κλάδων προηγμένης τεχνολογίας και επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο, την εκπαίδευση, την υγεία και τη δημιουργία ανταγωνιστικών ερευνητικών κέντρων, ει δυνατόν με τη συμμετοχή ξένων εταίρων από τις χώρες της APEC. [TASS]

Απαγόρευση εισαγωγής ιχθυηρών από δύο λευκορωσικές επιχειρήσεις

Η Rosselkhoznadzor (ρωσική Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Κτηνιατρικής και Φυτοϋγειονομικής Εποπτείας) ανακοίνωσε ότι τον Ιούλιο και τον Αύγουστο τ.έ. διενήργησε ελέγχους, στο πλαίσιο των οποίων διαπιστώθηκαν παράνομοι δίαυλοι εισαγωγής ιχθυηρών από την επικράτεια της Λευκορωσίας. Συγκεκριμένα, επρόκειτο για την παράδοση, μέσω Λευκορωσίας, κατεψυγμένων ιχθυηρών προέλευσης Νορβηγίας, Φινλανδίας και Ηνωμένου Βασιλείου (δηλ. χωρών που εμπίπτουν στη ρωσική απαγόρευση εισαγωγής «δυστικών» προϊόντων) στην περιφέρεια του Ryazan, νοτιοανατολικά της Μόσχας. Τα εν λόγω αγαθά εμφανίζονταν ως «λευκορωσικής προέλευσης παστά χαμηλής αλμυρότητας». Κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι στην πραγματικότητα εισάγονταν μη κατεψυγμένα και μη μαγειρεμένα ιχθυηρά, κυρίως καπελάνος, ρέγγα και σκουμπρί. Προμηθευτρίες ήταν οι λευκορωσικές επιχειρήσεις ODO Vitebskryba και OAO Belryba, στις οποίες επιβλήθηκε προσωρινή απαγόρευση πώλησης προϊόντων στη Ρωσική Ομοσπονδία, από 14.11.2017.

Τελωνειακός Κώδικας ΕΟΕ

Σύμφωνα με το TASS (14/11), ο Πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Vladimir Putin, κύρωσε τη

συμφωνία του Τελωνειακού Κώδικα της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΟΕ), που προγραμματίζεται να τεθεί σε ισχύ την 01.01.2018.

Εκροή κεφαλαίων

Οι καθαρές εκροές κεφαλαίων από τη Ρωσία τριπλασιάστηκαν στο διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2017 (σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2016), ανερχόμενες στα \$ 23,8 δισ.. Η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας (ΚΤΡ), που δημοσίευσε τα στοιχεία, θεωρεί ότι η αύξηση οφείλεται πρωτίστως στην τακτοποίηση εξωτερικών υποχρεώσεων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της χώρας.

Πρόταση καθιέρωσης αυστηρότερων ποινών για την εισαγωγή απαγορευμένων προϊόντων

Σύμφωνα με δημοσίευμα του ιστοτόπου <https://themoscowtimes.com> (17/11), το ρωσικό Υπουργείο Οικονομικών προτείνει την ψήφιση νόμου για την καθιέρωση αυστηρότερων ποινών για την παράνομη εισαγωγή αγαθών τα οποία εμπίπτουν στο καθεστώς της απαγόρευσης εισαγωγής «δυτικών προϊόντων», που επιβλήθηκε από τη Ρωσική Ομοσπονδία ως αντίδραση στις δυτικές κυρώσεις (2014-σήμερα). Οι ποινές που προβλέπει το νομοσχέδιο θα εφαρμόζονται στις περιπτώσεις παράνομης δράσης εταιρειών και μονοπρόσωπων επιχειρήσεων και όχι στην περίπτωση δράσης μεμονωμένων ατόμων. Η λαθραία εισαγωγή απαγορευμένων αγαθών θα τιμωρείται με φυλάκιση 3-12 ετών και πρόστιμα που θα φτάνουν ακόμη και το 1 εκ. Ρούβλια (€ 14.200). Σήμερα η ανώτατη αξία των επιβαλλόμενων προστίμων είναι 2.500 Ρούβλια (€ 35) για μεμονωμένα άτομα, 20.000 Ρούβλια (€ 280) για δημόσιους λειτουργούς και 300.000 Ρούβλια (€ 4.280) για εταιρείες. Πάντα σύμφωνα με το δημοσίευμα, υπολογίζεται ότι για το πέρασμα ενός παράνομου φορτίου μήλων από τα ρωσικά τελωνεία χρειάζεται δωροδοκία της τάξης των € 2.100. Οι αρχές ελπίζουν ότι ο κίνδυνος επιβολής αυστηρότερης τιμωρίας θα οδηγήσει σε αύξηση αυτού του κόστους (που ενσωματώνεται συνήθως στην τελική τιμή πώλησης του αγαθού στο λιανεμπόριο) και θα καταστήσει ασύμφορη την παράνομη εισαγωγή, αποθαρρύνοντας τους επίδοξους λαθρεμπόρους.

Ειδήσεις εσωτερικής αγοράς

Αγορά τυροκομικών

Στο πλαίσιο ομιλίας του σε κλαδικό συνέδριο (8/11), ο Υπουργός Γεωργίας της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Alexander Tkachyov, δήλωσε ότι η χώρα θα είναι σε θέση να παράγει αρκετό τυρί για την κάλυψη της εγχώριας ζήτησης εντός των επόμενων 3-5 ετών, έτσι ώστε να υπάρχει

πραγματική ανάγκη εισαγωγής μόνο συγκεκριμένων ειδών τυριών, που δεν θα παράγονται εγχωρίως, και ενδεχομένως να αυξηθούν προοδευτικά οι εξαγωγές ρωσικών τυριών. Προ τριετίας επικράτησε, προσωρινά, η άποψη ότι τα κενά που δημιουργήθηκαν στην αγορά από την επιβολή ρωσικών αντιμέτρων – δηλαδή από την απαγόρευση εισαγωγής τροφίμων – στις δυτικές κυρώσεις (2014) θα καλυπτόταν σύντομα μέσω της αύξησης της εγχώριας παραγωγής. Οι ντόπιες επιχειρήσεις θα επωφελοούνταν από την εξασθένιση του ανταγωνισμού και την ανέλπιστη ευκαιρία αξιοποίησης και υιοθέτησης νέων μεθόδων παραγωγής σε ορίζοντα διετίας (τετραετίας μετά από την παράταση των ρωσικών αντιμέτρων έως τα τέλη του 2018). Στην πραγματικότητα, οι καταναλωτές διαπιστώνουν τη συχνή εμφάνιση απομιμήσεων τυριών ("fake cheese", δηλαδή «γαλακτοκομικών» που παράγονται από υποκατάστατα του γάλακτος) στα ράφια των supermarkets και δυσαναπλήρωτα κενά, ειδικά σε ορισμένες κατηγορίες αγαθών, τουλάχιστον όσον αφορά την ποιότητα της προσφοράς των καταστημάτων. Μολονότι η ποιότητα των εγχωρίως παραγόμενων τυριών δεν είναι εφάμιλλη με εκείνη των εισαγομένων, είναι αλήθεια ότι η επιθυμία των Ρώσων παραγωγών να επωφεληθούν από την απαγόρευση εισαγωγής ξένων τυριών έχει οδηγήσει σε θεματική βελτίωση της δυνατότητάς τους να παράγουν προϊόντα τύπου παρμεζάνα, μοτσαρέλα, μπουράτα και λευκά τυριά. Σύμφωνα με δημοσιεύματα των The Moscow Times και RIA Novosti (9/11), οι εισαγωγές τυριών έχουν μειωθεί κατά 50% στο διάστημα της ισχύος των ρωσικών αντιμέτρων, ενώ η ντόπια παραγωγή έχει αυξηθεί κατά 44,5%. Συνεπεία αυτών των ανακατατάξεων, το μερίδιο των εγχωρίως παραχθέντων προϊόντων στην αγορά αυξήθηκε από 45% το 2013 σε 73% το 2015. Η ετήσια κατανάλωση κατά κεφαλή είναι της τάξης των 5,5 κιλών (έναντι μ.ό. 20 κιλών στην Ευρώπη, 27 κιλών στη Γαλλία και 26 στη Φινλανδία). Στην περιφέρεια της Μόσχας συγκεντρώνονται πλέον αρκετές ανταγωνιστικές επιχειρήσεις του κλάδου, στις οποίες παρέχονται σχετικές διευκολύνσεις με τη μορφή χρηματοδοτήσεων και επιδότησης επιτοκίου δανείων. Πρωταγωνιστές του κλάδου παραμένουν η φιλανδική Valio, η δανική Arla και οι γαλλικές Lactalis και Savencia F&D. Παρά τη δεδομένη ενίσχυση της δυναμικότητάς τους, οι τοπικοί παραγωγοί δυσκολεύονται αρκετά να τοποθετήσουν τα προϊόντα τους στα ράφια των μεγάλων αλυσίδων λιανεμπορίου. Έτσι, στρέφονται σε εναλλακτικές λύσεις, όπως η συνεργασία με μικρότερα εξειδικευμένα καταστήματα και η διάθεση των τυριών τους σε λαϊκές αγορές και παζάρια. Ένα σημαντικό εμπόδιο για τους Ρώσους παραγωγούς συνίσταται στο λαθρεμπόριο ξένων προϊόντων που εμπίπτουν στην ισχύουσα απαγόρευση

εισαγωγής. Παράγοντες του κλάδου υπολογίζουν ότι στην περιφέρεια της Μόσχας εισάγονται και πωλούνται καθημερινά 50 τόνοι απαγορευμένων τυριών, δραστηριότητα που αποφέρει στους προμηθευτές κέρδη της τάξης των 10 δισ. Ρουβλίων ετησίως. Ο όγκος της ρωσικής αγοράς τυριών πολυτελείας είναι της τάξης των 300.000 τόνων κατ' έτος, το ένα τρίτο των οποίων διακινείται παράνομα. Οι πλέον δημοφιλείς απαγορευμένες ποικιλίες είναι Παρμεζάνα, Brie, Cambozola, Camembert, Dorblu, Roquefort, Emmental και Gruyère.

AliExpress

Σύμφωνα με δημοσίευμα της Kommersant, η επιχείρηση διαδικτυακού λιανεμπορίου AliExpress (www.aliexpress.com), ανήκουσα στον όμιλο Alibaba (www.alibaba.com), θα παραδίδει τα προϊόντα της στη Ρωσία εντός δέκα ημερών, αντί του μέσου χρόνου αναμονής των 30 ημερών και του ανώτατου χρόνου αναμονής των 45 ημερών που ισχύουν σήμερα. Η AliExpress θα συνεργάζεται με την εταιρεία logistics Cainiao, επίσης του ομίλου Alibaba, και άλλες εταιρείες μεταφορών, μεταξύ των οποίων και τα Ρωσικά Ταχυδρομεία. Τα Ρωσικά Ταχυδρομεία θα μεταφέρουν τα συγκεκριμένα αγαθά με δικό τους αεροσκάφος και όλα τα πακέτα θα στέλνονται στη Ρωσία από την ίδια την AliExpress και όχι από τους πωλητές που χρησιμοποιούν τη συγκεκριμένη πλατφόρμα. Για την AliExpress, η ρωσική αγορά είναι μια από τις σημαντικότερες διεθνώς, αν όχι η σημαντικότερη.

Πιστωτικές κάρτες – Καταναλωτικός δανεισμός

Σύμφωνα με μελέτη της Tinkoff Bank (www.tinkoff.ru), τα χρέη που συσσωρεύουν οι Ρώσοι καταναλωτές μέσω της χρήσης πιστωτικών καρτών αυξήθηκαν κατά 58,2 δισ. Ρούβλια στο διάστημα Ιουλίου-Σεπτεμβρίου τ.έ., αγγίζοντας τα 1,1 τρισ. Ρούβλια. Το μεγαλύτερο μέρος της αύξησης αντιστοιχεί σε πιστωτικές κάρτες που χορηγήθηκαν από την κρατική Sberbank (34 δισ.), στην οποία αντιστοιχεί και ποσοστό 44,9% (495 δισ.) της συνολικής αγοράς. Παρά την ανάκαμψη, οι προαναφερθείσες επιδόσεις παραμένουν χαμηλότερες του έτους-ρεκόρ 2014. Υπό το φως της οικονομικής κρίσης, οι τράπεζες ελέγχουν προσεκτικότερα τους υποψήφιους δανειολήπτες τους την τελευταία διετία, αλλά τα τεράστια περιθώρια ανάπτυξης του καταναλωτικού δανεισμού δεν δικαιολογούν εφησυχασμό, καθώς οι σημερινοί κίνδυνοι δεν είναι μικρότεροι εκείνων της περιόδου πιστωτικής έκρηξης 2010-2012. [Vedomosti, RIA]

Τιμές ακινήτων

Η μέση τιμή πώλησης ανά τ.μ. στις νέες πολυκατοικίες μαζικής στέγασης που

κατασκευάζονται στη Μόσχα αυξήθηκε κατά 0,4% τον Οκτώβριο τ.έ., σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, ανερχόμενη στα 150.940 Ρούβλια. Κατά μέσο όρο, ένα νέο διαμέρισμα σε πολυκατοικία της προαναφερθείσας κατηγορίας κοστίζει 8,7 εκ. Ρούβλια (€ 128.000), ενώ μια γκαρσονιέρα κοστίζει 5 εκ. Ρούβλια (€ 73.500). Τον Οκτώβριο τ.έ. πωλήθηκαν στη Μόσχα 20.530 διαμερίσματα (1,18 εκ. τ.μ.), ευρισκόμενα σε 69 συγκροτήματα. Τα περισσότερα διαμερίσματα (29,6%) πωλήθηκαν στις νοτιοανατολικές συνοικίες της πόλης και τα λιγότερα (2,7%) στις ανατολικές συνοικίες. Αναφερόμενος στον ταχύ ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς ενυπόθηκων δανείων, ο Υφυπουργός Οικονομικών, Aleksei Moiseev, δήλωσε (14/11) ότι δεν υφίσταται, επί του παρόντος, κίνδυνος «φούσκας», άποψη που έχει εκφράσει και η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας. Με αυτή την άποψη διαφωνούν αναλυτές που επισημαίνουν ότι αυτή η τάση θα είναι βιώσιμη μόνο εφόσον επιτευχθούν υψηλοί ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης. [Vedomosti, TASS]

Εξαγωγές σιτηρών

Σύμφωνα με τον Υπουργό Γεωργίας, Alexander Tkachev, η Ρωσία εξήγαγε 35,5 εκ. τόνους σιτηρών, εκ των οποίων 27,1 εκ. τόνους σίτου, στο διάστημα Ιουνίου 2016 – Ιουνίου 2017.

Adidas

Η γερμανική επιχείρηση κατασκευής-εμπορίας αθλητικών ειδών Adidas Group (εμπορικά σήματα Adidas, Reebok) πρόκειται να κλείσει περίπου 200 καταστήματά της στη Ρωσία εντός του έτους. Ήταν γνωστό ότι η Adidas σκόπευε να κλείσει 150 καταστήματα το 2017, αλλά ο τελικός αριθμός θα είναι, όπως φαίνεται, μεγαλύτερος, καθώς η Ρωσία και οι χώρες ΚΑΚ είναι οι μόνες αγορές στις οποίες οι πωλήσεις της εταιρείας κινούνται πτωτικά (-17% στο α' επτάμηνο τ.έ.). [Vedomosti]

Επιστροφή ΦΠΑ σε αλλοδαπούς

Η Κρατική Δούμα ενέκρινε (16/11) νομοσχέδιο με το οποίο ρυθμίζεται η επιστροφή ΦΠΑ σε αλλοδαπούς για αγορές των τελευταίων εντός της ρωσική επικράτειας. Το νομοσχέδιο προβλέπει την προσθήκη σχετικής διάταξης στον Φορολογικό Κώδικα και μηδενική επιβάρυνση με ΦΠΑ υπηρεσιών που παρέχονται σε ξένους πολίτες από ρωσικές επιχειρήσεις. Στόχος των αρχών είναι το νέο σύστημα να τεθεί σε ισχύ εντός του β' εξαμήνου τ.έ. στα αεροδρόμια Μόσχας, Αγίας Πετρούπολης και Σότσι.

Υποστήριξη και εξυγίανση τραπεζών

Σύμφωνα με δημοσίευμα του Reuters (17/11) και πληροφορίες της Fitch Ratings, δύο ρωσικές περιφερειακές τράπεζες βρίσκονται σε συνομιλίες με την Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας (ΚΤΡ) για

την ενίσχυση του κεφαλαίου τους από την τελευταία. Οι δύο τράπεζες είναι η Asian-Pacific Bank (APB, 56^η της χώρας) και η Uraltransbank (UTB, 197^η), η πιστοληπτική ικανότητα των οποίων αξιολογείται από την Fitch με CCC. Υπενθυμίζεται ότι στη διάρκεια του τρέχοντος έτους διασώθηκαν από την ΚΤΡ οι ιδιωτικές Otkritie Bank και B&N Bank. Μετά από ολοκλήρωση επίσκεψης κλιμακίου του στη Μόσχα (13-17/11) και αναφερόμενο στις ρωσικές τραπεζικές διασώσεις, το ΔΝΤ συνέστησε στις ρωσικές αρχές να εξετάσουν το ενδεχόμενο αντικατάστασης των πόρων που χρησιμοποιεί η ΚΤΡ για τέτοιου είδους παρεμβάσεις με πόρους της ομοσπονδιακής κυβέρνησης. Το ΔΝΤ εκτιμά ότι, με αυτόν τον τρόπο, τα ισχύοντα στη Ρωσία θα ευθυγραμμιστούν με τα διεθνή πρότυπα και η εξαγορά των προβληματικών τραπεζών από υγιείς τράπεζες θα διευκολυνθεί. [Vedomosti, 20/11]

Παράπονα επιχειρηματιών για τη φορολογία

Οι πρόεδροι τεσσάρων επιχειρηματικών ενώσεων – μεταξύ των οποίων της Ένωσης Βιομηχάνων & Επιχειρηματιών και του Επιμελητηρίου Εμπορίου & Βιομηχανίας – απηύθυναν κοινή επιστολή στον Πρόεδρο της Ρωσικής Ομοσπονδίας, παραπονούμενοι για τη φορολογική επιβάρυνση των επιχειρήσεων. Στην επιστολή τους προς τον Β. Πούτιν, οι υπογράφωντες σημειώνουν ότι στην πράξη δεν ισχύει το φορολογικό μορατόριουμ που είχε εξαγγείλει ο Ρώσος Πρόεδρος για το διάστημα 2014-2018, καθώς τα τελευταία έτη έχουν επιβληθεί διάφορα τέλη και επιβαρύνσεις, που από τυπικής απόψεως δεν είναι φόροι. Οι επιχειρηματίες υπολογίζουν ότι μόνο το 2018 θα πρέπει να πληρώσουν περισσότερα από 100 δισ. Ρούβλια νέων επιβαρύνσεων αυτού του είδους, η εισπραξη των οποίων προβλέπεται από το σχέδιο του Κρατικού Προϋπολογισμού του ερχόμενου έτους. [Vedomosti, 20/11]

Πωλήσεις αυτοκινήτων

Οι πωλήσεις νέων επιβατικών αυτοκινήτων αυξήθηκαν κατά 17,3% τον Οκτώβριο τ.έ., σε σύγκριση με τον περυσινό Οκτώβριο. Σύμφωνα με την Ένωση Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων (Association of European Business), στο διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου τ.έ. πωλήθηκαν 1.277.938 οχήματα, ενώ μόνο τον Οκτώβριο τ.έ. πωλήθηκαν 148.597. Εκτιμάται ότι οι πωλήσεις στο σύνολο του 2017 είναι πιθανό να επιστρέψουν στο επίπεδο του 2015, συνεχίζοντας την πορεία ανάκαμψής τους, αν και θα παραμείνουν σχετικά μακριά από το υψηλότερο επίπεδο του 2012. Σημαντικές αυξήσεις πωλήσεων κατά τον Οκτώβριο τ.έ. κατέγραψαν πρωτίστως η AvtoVAZ (κατασκευάστρια των Lada και ελεγχόμενη από τη Renault), η KIA, η Hyundai, η Renault και η Volkswagen. [BNE Intellinews]

Ενέργεια-Περιβάλλον

Συνεργασία Rosneft - CEFC

Στις 20/11 η Rosneft (www.rosneft.com) ανακοίνωσε ότι υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με την CEFC China Energy Company (<http://en.cefc.co>). Βάσει της συμφωνίας, η CEFC θα προμηθευτεί από τη Rosneft 60,8 εκ. τόνους πετρελαίου κατά την πενταετία 2018-2022. [Reuters]

Εργοστάσιο πυρηνικής ενέργειας Akkuyu

Κατά τη συνάντησή του με τον Πρόεδρο της Τουρκίας στο Σότσι στις 13/11, ο Πρόεδρος της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Vladimir Putin, δήλωσε ότι η Rosatom (www.rosatom.ru/en) θα ξεκινήσει τις προβλεπόμενες εργασίες στο Akkuyu στο εγγύς μέλλον, έτσι ώστε ο πρώτος αντιδραστήρας του εκεί εργοστασίου παραγωγής πυρηνικής ενέργειας να λειτουργήσει το 2023. [TASS]

Συνεργασία Μότορ Όιλ – Rosneft - Petrocas Energy

Οι Μότορ Όιλ Ελλάς (www.moh.gr), Rosneft (www.rosneft.com) και Petrocas Energy (<http://petrocasenergy.com>) υπέγραψαν συμφωνία προθέσεων για την προμήθεια αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών. Σχετική ανακοίνωση δημοσιεύθηκε στον υπερσύνδεσμο <https://www.rosneft.com/press/releases/item/188737/>.

Εκδηλώσεις

Διοργάνωση «Ημέρας Ρωσίας» στο περιθώριο του συνεδρίου FIABCI Global Real Estate Summit (7 Δεκεμβρίου 2017).

Στις 7 Δεκεμβρίου τ.έ. πρόκειται να λάβει χώρα, στην Αθήνα, εκδήλωση δικτύωσης εκπροσώπων επιχειρήσεων του κλάδου ακινήτων, με τίτλο «Ημέρα Ρωσίας». Οι διοργανωτές έχουν αναρτήσει σχετικές πληροφορίες στον υπερσύνδεσμο <http://rscgs.ru/landing/rus-greece/>. Η «Ημέρα Ρωσίας» θα πραγματοποιηθεί στο περιθώριο του συνεδρίου FIABCI Global Real Estate Summit (Αθήνα, 6-10 Δεκεμβρίου 2017, <http://globalrealestatesummit.org>).

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ
Μάιος - Ιούνιος 2018

 <p>Metalloobrotka 2018 14.05.2018 - 18.05.2018 Equipment, instruments and tools for the metalworking industry www.metobr-expo.ru</p>	 <p>ARCH Moscow 16.05.2018 - 20.05.2018 Construction, Finishing Materials, and Procurement, Architecture and design www.archmoscow.ru</p>
 <p>Beer 2018 22.05.2018 - 24.05.2018 www.soud.ru</p>	 <p>Mir Stekla 2018 28.05.2018 - 31.05.2018 Glass products, manufacturing, processing and finishing technology www.mirstekla-expo.ru</p>
 <p>5pExpo 2018 06.06.2018 - 07.06.2018 Convention and exhibition industry (Business Services: Auditing, Consulting, Banking, Investment, Credit, and Insurance Services) www.5p-expo.com</p>	 <p>Нефть и газ / MIOGE 18.06.2018 - 21.06.2018 International exhibition of oil & gas equipment and technologies www.mioqe.ru</p>
 <p>RosUpack 26.06.2018 - 29.06.2018 Polygraphy, Packaging, Labels. International exhibition for the packaging industry. www.rosupack.com</p>	